

šanja, ki se tičejo ustanavljanja, poslovanja, odtujitve in likvidacije vseh vrst gospodarskih podjetij na ozemlju banovine Hrvatske. S tem je dana hrvatskemu banu nekaka diktatorska oblast na gospodarskem področju. Ta strogi režim je bil radi tega potreben, ker so judje, ki so s svojim kapitalom udeleženi pri teh podjetjih, radi radikalnejših ukrepov proti judovstvu kot finančni sili začeli zadnji čas z likvidacijo nekaterih podjetij, odnosno s prenosom investiranega kapitala v južnejše kraje naše države. Stroga kontrola in povečana oblast banske uprave bo to onemogočila.

Nedovoljeno povišanje cen. V Zagrebu poskušajo razni ljudje izkoristiti sedanji položaj s povišanjem cen tudi neobhodno potrebnim živilom. Tako je tudi, čemur se je treba čuditi, Zveza mlekarških zadrug Gospodarske sloge v Zagrebu povišala do nedovoljene višine ceno mleka. Gospodarska sloga je najvažnejša gospodarska organizacija Hrvatske seljačke stranke. Radi tega povišanja je hrvatska banska uprava odredila aretacijo Ivana Derežiča, ravnatelja Zveze mlekarških zadrug. Ta aretacija je vzbudila v Zagrebu splošno pozornost.

Klevetanje duhovnikov je nekaj, česar naši brumni liberalci ne morejo opustiti. Ljubljansko »Jutro«, glavno glasilo naših JNSarjev, je očitalo dvema gospodoma kaplanoma na Štajerskem, češ da ne izvršujeta svojih glavnih dušnopastirskih dolžnosti do bolnikov in starcev, ki da so zaradi njune dosedanje prezaposlenosti (JNS dopisnik misli na njuno delovanje v krščanskih društvih, ki so liberalcem trn v peti) ostali po velikem delu brez velikonočnih zakramentov. Na tožbo gospodov kaplanov je bil odgovorni urednik »Jutra« obsojen na 2000 din kazni, v primeru njene neizterljivosti na 34 dni zapora, in v plačilo gmotne odškodnine po 600 din za vsakega zasebnega tožilca. Naj si »Jutro« to obsodbo vtakne za klobuk kot pušelje. In ta pušelje mu bo služil kot najboljšo priporočilo njegovih neprestanih teženj po koncentraciji vseh narodnih sil in hkrati kot najboljšo jamstvo, da se bodo te njegove sebične težnje kakor doslej tudi v bodoče končale z neuspehom. S klevetanjem duhovnikov se ne dela za narodno slogo.

JNS pošilja v svet SOS klice (klice takih, ki so v nevarnosti potopljenja ter kličejo: Rešite naše duše!). Najboljše rešenje za JNS bi bilo, če bi bila sprejeta v vlado. Toda tak klic je doslej bil brezuspešen ter bo tak ostal tudi v bodoče. Zagrizeni centralisti in hegemonisti (pristaši nadvlade) ne spadajo v vlado

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Doživljaj ruskega carja, Car Nikolaj I. je pri pregledovanju kadetskega oddelka opazil na desnem krilu kadeta Kučkovaškega, ki je bil močnejši in višje rasti od njega. Car je vprašal kadeta: »Kako ste se drznili prerasti svojega vladarja?« Mladenec pa ni bil samo orjak, marveč tudi drznež in bistre glave, ter je odvrnil: »To je krivda Vašega Veličanstva.« Nikolaj I. se je namršil nad drznostjo: »Kaj si rekel? Moja krivda?« »Da, Veličanstvo, v službi Vašega Veličanstva nas tako dobro hranijo, da ni mogoče, da bi človek ne raste!« Car je bil navdušen nad tem odgovorom. Obrnil se je k polveljniku oddelka in ga pohvalil, da tako dobro vzgaja častniški naraščaj, Kučkovaškega pa je

Junak divjine

Ameriški roman

17

»Nard, pusti samokres! Tisočkrat sem ti že povedal: živino krasti ni težko. Roger ima prav!«

Orloga Narda ni maral in ga je ob vsaki priliki zbadal. Nard je bil vodja živinskih tatov, Orloga pa vodja izbranih fantov ali po njegovem nazivu »neusmiljenih mož«. Tako je moral z Nardom deliti voditeljsko službo. Da bi zakril nejevoljo, ki jo je zaradi tega čutil, je rad kazal, da živinskih tatov ne smatra za sebi enake ljudi.

»Orloga, dobro kupčijo bi imel zate,« se je Roger obrnil k Orlogi.

Stari lopov ga je radovedno pogledal.

»Kakšno?«

»Tisoč dolarjev,« je pomežiknil Asplet. Za trenutek je utihnil, potem pa nadaljeval: »Gre za Marijo Linscott, ki sem jo bil prej omenil.«

Stari Orloga ga je vprašujoče gledal. Nard, ki je vedel, da je mogoče dobiti Orlogo samo za dobičkanosne stvari, je posmehljivo pripomnil:

»Samó eno dekle boš moral spraviti s pota. Ta posel je kakor nalašč zate.«

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCE-RIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzliemu in vlažnemu vremenu.

narodnega sporazuma. Ker torej politični voditelji JNS ne morejo rešiti stranke, bi jo naj rešila »napredna« mladina. V Ljubljani je izšel nek »program« napredne mladine, ki kliče k »združitvi vseh pozitivnih sil med Slovenci, Hrvati in Srbi v skupno politično formacijo«. Torej koncentracija! Ker so se neprestani napori voditeljev JNS, da bi sebe in svojo stran-

ko skoncentrirali v vlado, izjalovili, bi se naj ta koncentracija zgodila od spodaj. Težnja pa je ista, to je, od spodaj navzgor v vlado! Zato bo tudi ta poskus, da bi se napredna stvar (bolje rečeno: liberalna, laži-svobodomiselna stvar) v Sloveniji rešila poloma, prav tako propadel, kakor vsi prejšnji JNSarski poskusi.

Martinova nedelja in nova bogoslovnica v Mariboru

Martinova nedelja, ki velja v lavantinski škofiji že celih 12 let za nedeljo dinarske zbirke za novo bogoslovnico, se praznuje letos še pred godom sv. Martina, in sicer 10. novembra. Ko se cenjeno občinstvo opozarja na ta dan, se pripominja, da je geslo Martinove dinarske zbirke, naj vsak član lavantinske škofije in apostolske administracije daruje na Martinovo nedeljo vsaj en dinar za novi dom lavantinskih bogoslovcev. Družine se morejo za vse svoje člane odkupiti, če prispevajo v mariborski bogoslovni sklad najmanj 10 din. Martinovo dinarsko zbirko vodijo po župnijah č. g. dušni pastirji s pomočjo katoliških organizacij. Prihodnje leto je v načrtu izvršitev del v notranjosti zgradbe ter notranja oprema

bogoslovnice. Stroški za ta dela za mnogo presegajo izdatke za surovo zgradbo, ki je veljala štiri in pol milijona dinarjev. Vzajemnost in edinost premore in zmaga tudi finančne ovire, naj bi se vzajemnost vseh slojev pokazala tudi pri Martinovi dinarski zbirki. Bog pa, ki na skrivnem vidi, naj povrne vsakemu njegov dar z obilnim blagoslovom.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zaprte prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Orloga ga je jezno pogledal. Potem pa se je vprašujoče ozrl v Rogerja. Ker je iz njegovega molka sklepal, da je Nard pravo zadel, je odgovoril:

»Roger, iz tega ne bo nič. Nisem dekliski tat. Ne, ne, o tem ni govora!«

Asplet se je obrnil k Nardu in hladnokrvno, ko da gre za živinsko kupčijo, rekel:

»Dva tisoč dolarjev!«

Nard je odkimal.

»Niti za tri tisoč ne. Meni je sicer vseeno, ali kradem dekleta ali krave, toda zaslužiti hočem.«

Asplet je skomignil.

»Škoda.«

Čez čas je dodal:

»Sicer pa je ta deklica izvoljenka Erika Folkmana.«

»To je pa drugo!« je vzkliknil Nard. »Zdaj bo prilika za maščevanje. Daj štiri tisoč dolarjev in povej, kaj naj storim z njo.«

»Zakaj ti je dekle na poti?« se je oglasil Orloga.

Roger je molče skomignil.

»Če se prav spominjam,« je nadaljeval Orloga, »sem nekje slišal, da je Linscottova v zvezi s tvojim novim posestvom. Ali je to resnično?«

»Da,« je prikimal Roger. »Trdi, da je ona prava lastnica Rajskega dola.«

Novice iz domačih krajev

G. ban pri zaključku kmetijsko-gospodinjске šole v Svečini. G. ban se je v spremstvu načelnika kmetijskega oddelka g. inž. Podgornika in tajnika g. dr. Antona Kovačiča, katerim se je v Mariboru pridružil še tajnik JRZ g. Marko Krajnc, udeležil zaključka kmetijsko-gospodinjске šole v Svečini 30. oktobra. Vodstvo šole in gojenke so g. banu priredile pripraven sprejem. Svečinski g. župnik Babšek je v šolski kapeli daroval slovesno sv. mašo, med katero so gojenke izbrano prepevale. Takoj po sv. maši je v veliki predavalnici g. ban osebno razdelil dekletom spričevala. Nad polovico gojenk je dovršilo šolo z odličnim uspehom, ostale pa s prav dobrim. Učni uspeh kaže, da jemljejo dekleta resno to šolo za življenje in da je zavod pod vodstvom agilne sestre Lidvine res na višku. Po izročitvi spričeval je g. ban imel na dekleta lep nagovor, v katerem je poudarjal ljubezen do zemlje in kmečkega življenja. Nazaj grede si je g. ban ogledal še posestvo v Lepem dolu, katerega je kupil Prizad, da na njem organizira Zavod za pospeševanje pešcastega sadja. V Mariboru je g. ban zvečer obiskal še banovinsko Vinarsko in sadjarsko šolo, nakar se je vrnil v Ljubljano.

Sneg je povzročil veliko škodo. Sneg, ki je zapadel pretekli terek in v noči na sredo, je povzročil veliko škodo, ki je najbolj občutna na sadnem drevju. Listje je radi letošnjega vremena, ki je rast zavleklo, bilo še povsod na drevju. Mokri in težki sneg se je radi tega toliko laže lepil na drevje ter ga lomil. Pri tem so trpela posebno mlada drevesa, ki so v bujni rasti in katerih les je bolj krhek. Nekateri sadjarji so drevje sicer pridno otresali, toda vsa pridnost v večini primerov ni pomagala, ker se je vejevje polomilo prej, preden je sadjar utegnil priti do drevesa. Radi tega sedaj, ko sneg kopni, izgledajo sadovnjaki, kot bi jih bil opustošil silen vihar. Poškodovano drevje bo treba pomladiti, da bo dobilo vsaj nekaj pravilne oblike, ki je radi polomljenih vrhov in vej močno pokvarjena.

Orožnik otel kolesarja iz Drave. Pri brodu iz Selnice proti Rušam se je zgodila v minulem tednu proti večeru nesreča, ki bi bila skoraj tirljala mlado življenje. Na brodu je bilo kakih 20 ljudi, ki so se vračali od večernega vlaka. Brod je bil oddaljen od brega že do dva metra, ko se je pripeljal s kolesom 17 letni Rudolf Pungrl z Janževe gore. Kljub luči na kolesu je prezrl, da je brod že na poti po Dravi in je zapeljal s kolesom v Dravo. Selniški orožniški podnarednik Vinko Jagodič je

imel toliko duhaprisotnosti, da je pograbil v zadnjem hipu kolesarja za suknjo in ga je s pomočjo tovariša s kolesom vred rešil iz Drave, ki bi ga bila sigurno odnesla, ker je ravno na tistem mestu globoka in deroča.

Velika vremenska nesreča. Iz Ljutomera poročajo: Že vse leto sem nas obiskujejo različne vremenske nepravilnosti. Najpogostejši je dež, za njim povodenj. Že šestkrat je letos ščavnica prestopila strugo in se razlila po polju ter naredila ogromno škodo. Radi dežja se je kmet vse leto moral skoraj boriti, da je lahko pravočasno pripravil svoje pridelke. Toda ni še utegnil spraviti ajde, potrgati vse koruze, posejati ozimino, ko ga je v noči na 28. oktober prehitel sneg. Nič ni tožil kmet; mislil je pač, da bo že čez dan skopnel. Toda žal... V terek zjutraj je znova pričelo snežiti in je snežilo ves dan in vso noč ter še v sredo dopoldne. Razumljivo je, da je potem takem padlo veliko snega, ki je naredil ogromno škodo na drevju. V sredo zjutraj so sadovnjaki izgledali vsi razdejani. Veje polomljene, drevesa pripognjena, nekatera s korenjem izruta. Tudi v gozdu slika ni bila lepša. Tudi tam je sneg pustil svoje sledove. Škoda, ki jo je naredil ta preročno zapadli sneg, gre v živo. Sedaj pa se vreme še noče izboljšati, da bi nadaljevali s prekinjenim delom, kajti ga je še veliko. Ni še posejano, repa je še na polju. listje v gozdu in tudi drv še ni. Le ena misel blodi kmetu po glavi: posnja na Vsemogočnega, da bi se usmili trpina kmeta in dal lepo vreme, da bi si lahko spravil vsaj najpotrebnejše ter se tako vsaj za silo osigural pred dolgo, mrzlo zimo...

Obstreljen. V ponedeljek, 28. oktobra, se je g. Ficko Ignac, gostilničar iz Kamenščaka, podal na lov. V gozdu je zagledal nekega moškega, ki se mu je zdel sumljiv; prepričan je bil, da ima pred seboj divjega lovca, zato ga je pozval, naj obstane. Ker se pozvani na klic ni ustavil, je lovec ustrelil. Obstreljeni je Anton Gregorinčič, posestniški sin iz Kamenščaka, ki je šel v gozd nabirat brezja za metle. Z nad 50 šibrami v telesu so ga močno ranjenega prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti. Gregorinčičevo stanje je resno.

Padel z lestve in se ubil. V Dêsincih pri Ptujju je padel 23 letni pri posestniku Čehu uslužbeni hlapec Franc Waldhauser z lestve. Pri padcu je priletel tako nesrečno z glavo na tlak, da je obležal mrtev.

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

Smrt zaradi poparjenja. Pred kratkim se je v Gornji Lendavi v Prekmurju zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje 16 mesecev starega otroka Kočar Antona. Imenovani se je v kuhinji igral ter je hotel splezati s stola na mizo, pri čemer pa se je stol prevrnil. Da bi dečka obvarovala pred padcem, je skočila k njemu 12 letna deklica, ki je bila v kuhinji. Pri tem pa je imela nesrečo ter je otroka poparila s kropom. Radi dobljenih opeklin po telesu je otrok v kljub zdravniški pomoči umrl. Nesrečna smrt se je zgodila v času, ko je mati ležala v porodniški postelji, a oče se je nahajal na orožnih vajah.

Roko si je zlomila. Amalija Krajnc, 36 letna služkinja pri posestniku Urlepu v Breznici, občina Laporje, doma iz Hošnice v isti občini, je 26. oktobra šla v temi iz podstrešja po stopnicah. Ker ji je pred 14 dnevi slamoreznica poškodovala tri prste na roki, se je z obvezano roko bolj težko gibala in je na stopnicah padla. Pri padcu si je zlomila roko. Ponesrečenka se zdravi v mariborski bolnišnici.

Mojster po nesreči ustrelil pomočnika. Mesar in gostilničar Alojzij Cimperman na Polzeli je sedel v družbi svojega 36 letnega mesarskega pomočnika Antona Bratea v svoji gostilni. Igrala sta se s samokresom, ki se je v mojstrovih roki sprožil in krogla je zadela pomočnika v prsi. Zgrudil se je in na mestu umrl. Vsega obupanega mojstra so orožniki izročili sodišču, ki zadevo sedaj preiskuje.

Lobanjo mu je natrlo. V Senovem pri Rajhenburgu je delavec Novak Pavel prišel z glavno med stojko in Diesel motor. Odtrgalo mu je levo uho in natrlo lobanjo. Nezavestnega so odpeljali v brežiško bolnišnico in je v življenjski nevarnosti.

V božjastnem napadu se zadušila. Pri inženirju Jancu v Gajevi ulici v Ljubljani je služila božjastna 23 letna Pepca Bratkovičeva iz št. Jerneja na Dolenjskem. V nočnem božjastnem napadu je padla z obrazom na posteljo in se je zadušila v blazinah.

Tudi vrana je velik škodljivec. Kot star naročnik »Slov. gospodarja« sem bral že mnogo vsakovrstnih pritožb zoper poljskega škodljivca zajca. Da, milijonska je škoda, ki jo zakrivi ta dolgoouhež širom Slovenije. A imamo še eno črnuho, o kateri pač nikdo ne zine besede, čeprav nam požre na vagon koruze. To je vrana. Leta 1938. smo dali potom občine zastupiti jajca, katere smo nastavili vranam, ki so pipale koruzo brez usmiljenja. Uspeh je bil zadovoljiv. Vse leto ni bilo videti niti ene vrane in tudi v jesen je dozorela brez obiska črnih kožuhačev. Ker pa sosedna občina ni storila tega, so se naslednje leto spet naselile in valile pri nas. Dobimo zopet jajca, jih nastava-

»Če ima za svojo trditve dokaze, potem njena odstranitev ne bo dosti pomagala, ker se bodo oglasili drugi.« je menil Orloga.

»Nima dokazov,« je odgovoril Roger. »Sicer pa prepusti vse meni! Jaz že vem, kaj delam.«

Nato se je obrnil k Nardu.

»Torej štiri tisoč dolarjev!«

Udarila sta in tako sklenila dogovor.

Anita je prižgala cigaro, katero ji je bil ponudil Roger. V Nardovih očeh je žarela ljubosumnost. Orloga je to opazil in je hotel obrniti njegovo pozornost v drugo smer.

»Takemu potepuhu, kakor je Folkman, ki je osramotil mojo hčer, bi mirno prestrelil bučo iz kakega grma, tako da potem ne bi več mogel vznemirjati ljudi.«

»Tudi on bo prišel na vrsto!« je zagodel Nard. »Pri drugem srečanju mi ne bo ušel, na to stavim glavo.«

»No, no, le počasi,« je šaljivo odvrnil Orloga, »drugače boš morda prehitro ob glavo! Folkman velja za največjega junaka divjine in je dozda še vsakega svojega nasprotnika krvavo odpravil.«

»Junak gor, junak dol!« je zaničljivo dejal Nard.

»Z menoj se ne bo igral.«

Roger je bil nestrpen zaradi praznega prerakanja. Nejevoljno je zamahnil z roko in rekel:

»Kaj bosta mlatila prazno slamo! Dejanja bodo pokazala, kdo je večji junak. Zdaj pa se vrnimo k stvari!«

Orloga je vstal in šel iz kolibe. Ker stvar zanj ni pomenila dobička, se ni zanimal zanjo.

Po njegovem odhodu je Roger začel:

»Marija Linscott je prava lastnica Rajskega dola. Tvoji možje niso govorili o tem?«

Nard je hlinil brezbriznost. Malomarno je odgovoril:

»Ne. Tudi za povod pretepa niso vedeli. Kar slepo so se odzvali tvojemu namigu... Dekle je torej pravi dedič? Potem ti lahko greš k vragu!«

»Ha, ha, ha!« se je zarežal Roger. »Niti na misel mi ne pride!«

Anita je dvignila glavo, pogledala Rogerja in zbadljivo vprašala:

»Ali je lepa?«

»Lepa,« je prikimal Roger. »In je Erikova ljubica.«

»To si že enkrat povedal,« je zasikal Nard. »Kaj se naj zgodi z njo?«

»O tem bova še govorila. Prva tvoja naloga bo, da jo boš opazoval in mi sporočil, ko bo odjezdila iz mesta. Na Oblačno goro hoče iti. Mi ji bomo sledili.«

Nard je malomarno zamahnil, kakor da bi hotel s tem izraziti, da stvar ni nič posebnega.

Roger je razumel njegovo kretnjo in resno dejal:

»Nard, delo ne bo tako lahko, kakor misliš. Več mož bova potrebovala. Ta ženska je odločna in je gotovo, da bo streljala v nevarnosti. Zberi nekaj mož! Jaz bom šel

takoj ukazal premestiti v gardni polk.

Zračna vojna je zelo draga. Angleški strokovnjak major Ericson je mnenja, da so izgube v zračni vojni vsak mesec stoodstotne; to se pravi, država, ki hoče imeti 4000 letal, mora vsak mesec napraviti toliko novih. Dobro lovsko letalo stane povprečno 2 milijona dinarjev, moderno izvidniško letalo pa 3 milijone dinarjev. Povprečni bombnik stanejo 5 do 6 milijonov dinarjev, letelce trdnjave, kakor jih izdelujejo v USA, pa 10 milijonov dinarjev. Anglija je imela lani za vzdrževanje letalstva v proračunu vsoto 50 milijard dinarjev. Od tega je uporabila za nabavo novih letal 20 milijard. Letošnji proračun je trikrat večji od lanskega.